ياشىسۇن ئازاتلىق، دوستلۇق ۋەتىنى
تەڭلىككە يول ئاچقان سوۋېتلەر ئېلى!

1985
يىل
ئىيۇل
№14 (208)
باھاسى
2 تىيىن

بىزنىڭ ۋەتەن

چەت ئەللەردىكى ۋەتەنداشلار
بىلەن مەدەنىي ئالاقە باغلاش
قازاق «ۋەتەن» جەمىيىتىنىڭ
گېزىتى

بۇ يىل ئالمۇتا ئوبلۇسى، ئۇيغۇر رايونى «ئەمگەك» كولخوزىنىڭ دېھقانلىرى 2000 گېكتاردەك يەرگە كۈزلۈك، يازلىق بۇغداي ۋە كومۇقوناق زىرائەتلىرىنى تېرىپ، ئۇلارنى ئاگرو تېخنىكا قائىدىلىرىگە قاتتىق رىئايە قىلىش ئاساسىدا بېقىپ مول ھوسۇل يېتىشتۈردى. كولخوزدىكى ئىلغار زۋېنولارنىڭ بىرسىنى قازاقستاندا خىزمەت كۆرسەتكەن يېزا ئىگىلىكى خادىمى تايىر دىيسەكوۋ باشقۇرىدۇ.

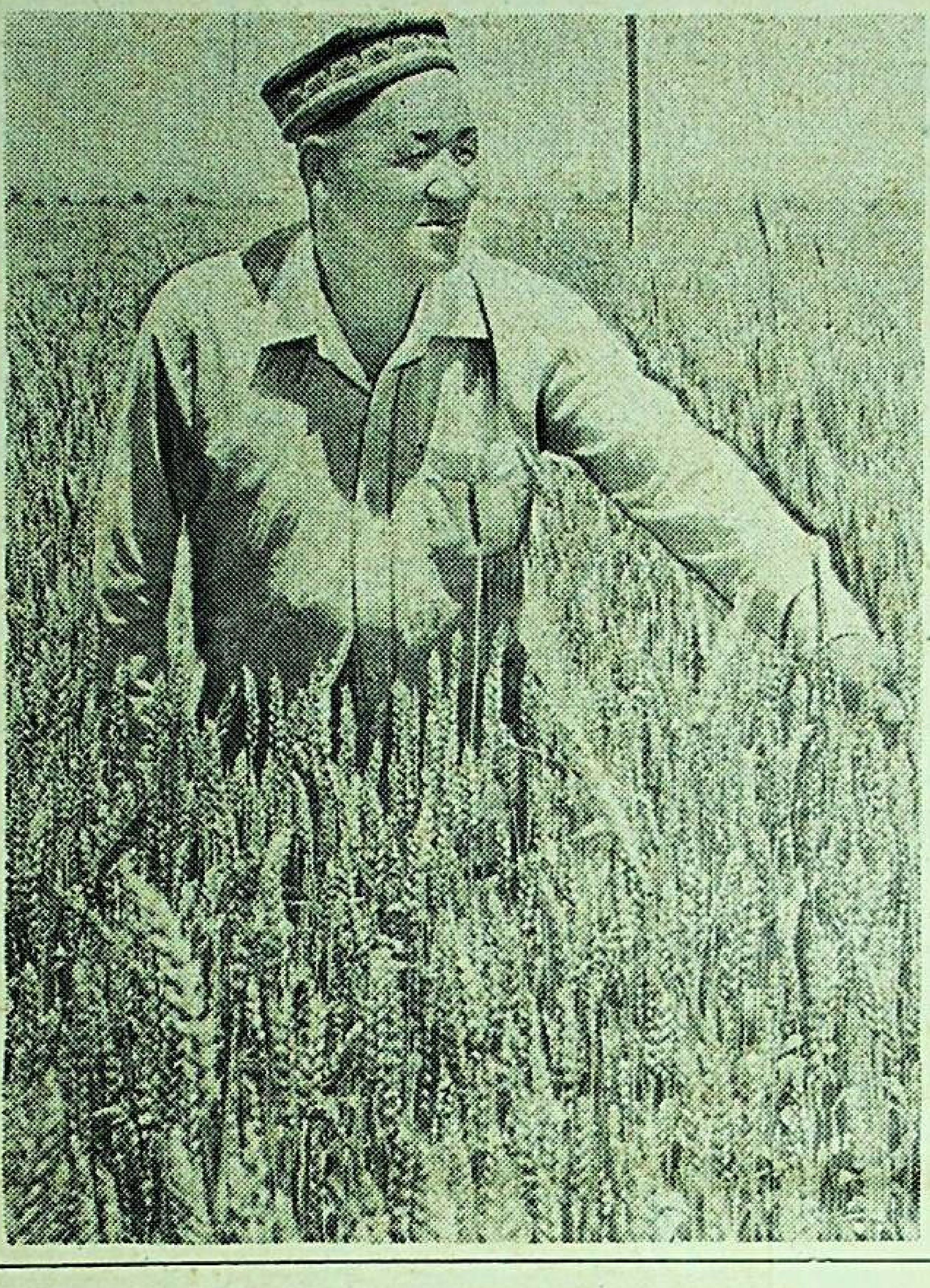

سۈرەتتە: دائىملىق دېھقان تايىر دىيسەكوۋ ئېتىزلارنى ئارىلاپ، ماڭلاي تەرىنىڭ ئەجرى بولغان بولۇق ئاشلىقتىن مەمنۇن بولماقتا.

شېرىيەت بەيرىمى

بۇ يىل ئۇلۇق شائىر ئابايىنىڭ تۇغۇلغانلىقىغا 140 يىل تولدى. بۇ مۇناسىۋەت بىلەن شەمەي تەۋەسىدە زور مۇشائىرە مەرىكىسى ئۆتكۈزۈلدى. ئەنئەنىلىك شېرىيەت كۈنلىرى ئۆبلۇس مەركىزىدىن باشلاندى. ئۇنىڭغا ئەدەبىيات شەيدالىرى يىغىلدى. بۇ مۇشائىرە مەرىكىسىگە ئالمۇتىدىن، تاتارستان ئېلىسىرىدىن شائىر-يازغۇچىلار كەلدى. قازاقستان يازغۇچىلار ئىتتىپاقى باشقارمىسىنىڭ سېكرېتارى ت. مولداغالىيېۋنىڭ، شائىر م. ئەلىمبايېۋنىڭ، مەرىكىگە قازاندىن مەخسۇس كەلگەن مېھمانلار ي. يۇزىيېۋنىڭ، م. خۇسەيىنىڭ، ر. زاتاۋۇلىنىڭ ئۇلۇق ئاباي ھەققىدە ھاياجان بىلەن ئېيتىلغان سۆزلىرىنى، بۈيۈك شائىرغا بېغىشلاپ يازغان شېئىرلىرىنى، ئۇنىڭ ئەسەرلىرىدىن تەرجىمە قىلىنغان ئۆزۈندىلەرنى قاتناشقۇچىلار سەممىي قوبۇل قىلدى.

ئىككىنچى كۈنى شائىر-يازغۇچىلار ئاباي رايونىغا قاراپ يولغا چىقتى. ئۇلار يول ئۈستىدە مۇدھىش دەۋرنىڭ قۇرۋانى بولغان ئېڭلىك بىلەن كېبەك ھەيكىلى ئالدىدا بولدى. ئۇندىن كېيىن قاراۋۇلدا بولۇپ، رايون چوپانلىرىنىڭ تويىغا قاتناشتى. يازغۇچىلار ئاباي ھەيكىلى ئالدىغا گۈل چەمبەرلىرىنى قويدى. بۇ گۈللەر دوستلۇق ئالبېسىغىمۇ قويۇلدى.

مۇشائىرە كېچىنى رايون رەھبەرلىرىدىن خ. ماتايېۋ ئاچتى. چوپانلار نامىدىن «ئانىبىرالى» سوۋخوزىنىڭ قويچىسى، رايون چېمپىيونى ر. ئوسپانوۋا مېھمانلارنى تەبرىكلىدى. مەزكۇر رايوندىكى مەكتەپلەرنى تامام قىلغان ئوقۇغۇچىلارنىڭ كام بولغاندا ئابايىنىڭ 100 قۇردىن شېئىرىنى ياتقا ئېيتىشىمۇ مېھمانلارنى خوشال قىلدى.

مۇشائىرە كېچىنىڭ ئىككىنچى قىسمى قازاقستان لېنىن كومسومولى مۇكاپىتىنىڭ لائۇرىياتى «قالامقاس» ئانسامبلىنىڭ كونسېرتى بىلەن داۋاملاشتى. ئۇنىڭدا ئاقىننىڭ مۇزىكىلىق ئەسەرلىرى، ئۇنىڭ شېئىرىغا يېزىلغان ناخشىلار ئىجرا قىلىندى. قاراۋۇل دوڭى ئېتىكىدە ئۆتكەن «ئالتىباقان» ئويۇنىدا ئاباي ھاياتىغا بېغىشلانغان كومپوزىتسىيەمۇ كۆڭۈللۈك ئۆتتى.

شەنبە كۈنى ئەمگەك بىلەن پوئېزىيە مەرىكىسى يەنە داۋاملاشتى. بەيرەملىك مۇنبەر ئالدىدىن سوۋخوزلار كولونىسى ئەمگەك كۆرسەتكۈچلىرىنى، شائىر ھاياتى بىلەن ئۇنىڭ ئىجادىنى تەسۋىرلەيدىغان سۈرەتلەرنى ئېلىپ ئۆتتى.

شۇنداق قىلىپ شەمەي زېمىنىدا ئۆتكەن ئاباي شېرىيىتى بەيرىمى سەنئەت بىلەن ئەمگەك بىرلىكىنىڭ يارقىن نامايىشى بولدى.

«ياشلىق»-جاھان فېستىۋالىنىڭ ئىشتىراكچىسى

بۇ كۈنلەردە پۈتكۈل دۇنيادىكى تەرەققىيپەرۋەر ياشلارنىڭ نوي-پىكرى موسكۋادا ئۆتۈدىغان ياشلار ۋە ستۇدېنتلارنىڭ 12-خەلقئارا فېستىۋالىدا بولماقتا. ھەممىلا يەردە ئۇنىڭغا قىزغىن تەييارلىق كۆرۈلدى. جۈملىدىن، قازاقستان لېنىن كومسومولى مۇكاپىتىنىڭ لائۇرىياتى، «ياشلىق» ئانسامبلىنىڭ كوللېكتىۋمۇ ئۆزلىرىنىڭ ئاخىرقى تەييارلىقلىرىنى پۈتتۈرۈپ، فېستىۋال ئىشتىراكچىسى بولدى.

شۇ مۇناسىۋەت بىلەن جۇمھۇرىيەتلىك دۆلەت ئۇيغۇر تىياترىنىڭ دىرېكتورى ھەم مەزكۇر ئانسامبلنىڭ بەدىي رەھبىرى، قازاقستاندا خىزمەت كۆرسەتكەن ئارتىست مۇرات ئەخمەدىيېۋ تۆۋەندىكىلەرنى سۆزلەپ بەردى:

— ئانسامبلىمىزنىڭ ياشلار ۋە ستۇدېنتلارنىڭ 12-خەلقئارا موسكۋا فېستىۋالىغا تەكلىپ قىلىنغانلىقى توغرىلىق خەۋەرنى تىياترىمىزنىڭ بارلىق كوللېكتىۋى ناھايىتى چوڭ ھاياجان ۋە خۇشاللىق ئىلكىدە قارشى ئالدى.

فېستىۋالغا قاتنىشىدىغان ئانسامبلنىڭ ئاساسىي تەركىۋى چەت ئەللەرگە بېرىپ، ئۆز ھۈنەرلىرىنى نامايىش قىلىپ، تاماشىبىنلار ئالقىشىغا سازاۋەر بولغان مارات مەمەتباقىيېۋ، ياقۇن شەمىيېۋ، گۈلبوستان سەدۋاقاسوۋا، گۈلباھار ئەخمەدىيېۋالار ئوخشاش تەجرىبىلىك ئارتىستلار بىلەن بىللە دىلمۇرات رەزاموۋ، ئابلەھەت ئىسلاموۋ، ئەزىز مەسمولاردىن تەركىپ تاپقان 15 كىشىدىن ئىبارەت. ئەندى ئانسامبلىمىزنىڭ رېپېرتۇئارىغا كەلسەك، ئۇنى جاھان خەلقلىرى تىللىرىدا يېزىلغان ئەسەرلەر بىلەن تولۇقتۇردۇق. فېستىۋال كۈنلىرى ئىجرا قىلىش ئۈچۈن كوللېكتىۋ سسسر خەلقلىرى ناخشىلىرى بىلەن بىرلىكتە نېمىس، پولەك، ۋېنگېر، رۇمىن، ئاۋغان خەلقلىرىنىڭ ناخشىلىرىنى ئۆگەندى. ئۇيغۇر خەلق ناخشىلىرى بىر يېرىم سائەتلىك كونسېرت پروگراممىسىنىڭ ئاساسىي قىسمىنى تەشكىل قىلىدۇ. ھازىرنىڭ ئۆزىدىلا كونسېرت قويۇدىغان كلۇبلار، ئېسترادا مەيدانچىلىرى ۋە مەدەنىيەت ئۆيلىرىنىڭ ئورنى ئېنىق كۆرسىتىلگەن. شۇنىڭ ئۈچۈنمۇ، بىز قەيەردە ئويۇن كۆرسەتمەيلى، ھەممىلا يەردە ئۆز ھۈنىرىمىزنى بابىغا يەتكۈزۈپ ئورۇنلاپ، نەچچە مىڭلىغان سەنئەت ئىشقىۋازلىرىنىڭ چوڭ ئىشەنچە ۋە ئۈمۈتىنى ئاقلاشقا بارلىق كۈچ-قۇۋۋىتىمىزنى سەرىپ قىلىمىز. بۇ ياش ئۇيغۇر سەنئەتچىلىرىنىڭ ياشلارنىڭ ۋە ستۇدېنتلارنىڭ 12-جاھان فېستىۋالىنىڭ «جاھانگىرلىككە قارشى ھەمجەھەتلىك، تىنچلىق ۋە دوستلۇق ئۈچۈن!» دېگەن شۇئارىنى قوللاپ-قۇۋۋەتلەپ، ئۇنى ئەمەلگە ئاشۇرۇشقا قوشقان ئۈلۈشى بولغۇسى.

سۈرەتتە: «ياشلىق» ئېستراداانسامبلى ئارتىستلىرىنىڭ بىر گرۇپپىسى.

ئەركىن ئەمگەك — بەخت ھەم دۆلەت

> قازاقستان س س ر گراژدانلىرى ئەمگەك قىلىش ھوقۇقىغا، يەنى قىلىنغان ئەمگەكنىڭ مىقدارىغا ۋە سۈپىتىگە مۇۋاپىق ھالدا ھەم دۆلەت تەرىپىدىن بەلگۈلەنگەن مىنىمال مىقداردىن تۆۋەن بولمىغان مىقداردا ئەمگەك ھەققى تۆلىنىشى كاپالەتلەندۈرۈلگەن ئىشقا ئىگە بولۇش ھوقۇقىغا، — شۇ جۈملىدىن ئۆزىنىڭ لاياقىتىگە، قابىلىيىتىگە، كەسپىي تەييارلىقىغا، مەلۇماتىغا مۇۋاپىق ھەم جەمئىيەت ئېھتىياجىنى ھېسابقا ئالغان ھالدا كەسىپ، مەشغۇلات ياكى ئىش تۈرىنى تاللىۋېلىش ھوقۇقىغا ئىگە.
>
> (قازاقستان س س ر كونستىتۇتسىيەسىنىڭ 38— ماددىسىدىن)

ئەمگەك ھەققىدە ماقال — تەمسىللەر

بىرنى بىرسى بېرىدۇ،
كۆپنى — مېھنەت.
بۇۋاقنىڭ تال تىككىنى —
ئۆزىگە نام ئەككىنى.
بار، بار ئىشتا بار،
ئىشلىمىگەن ئاغزى زار.

بۇگۈنكى ئىشنى ئەتىگە قويما.
بوي ئىشلىمەس — قول ئىشلەر.
گەپ بىلگىچە، ئىش بىل.
گەپ باشقا، ئىش باشقا.
گۈزەللىك ھۆسۈندە ئەمەس، مېھنەتتە.
دەريا سۈيىنى باھار تاشتۇرار،
ئادەم قەدرىنى مېھنەت ئاشۇرار.

سۈرەتتە: ئالمۇتا ئۆي قۇرۇلۇش كومبىناتى ياشلىرى ئىش ئارىسىدىكى تەنەپپۇستە.

ئەمگەك بىلەن ئادەم كۆركەم

ھازىرقى چاغدا سوۋېت ئىشچىلىرى تەجرىبىلىك، دەۋىر تەلىۋىگە لايىق بىلىم ۋە كەسىپ ئىگىلىگەن بولۇپ شەكىللەندى. ھازىر ئېلىمىزدا ئۇلارنىڭ سانى 80 مىللىوندىن ئاشىدۇ. ئىلگىرى سانائەت كارخانىلىرى نېمە ئىكەنلىكىنى بىلمىگەن قازاقستاننىڭ خەلق ئىگىلىگىدە ئىشچىلار سىنىپى مۇھىم ئورۇن ئىگىلەيدۇ.

جۇمھۇرىيىتىمىز ئىشچىلىرى ھەققىدە سۆز بولغاندا، ئالدى بىلەن ئالمۇتا ئېغىر ماشىنىسازلىق زاۋودىنى تىلغا ئېلىش كېرەك. شۇڭلاشقىمۇ بىزنىڭ مۇخبىرىمىز كارخانا ئىشچىلىرى بىلەن ئۇچرىشىپ، ئۇلارغا بىر نەچچە سوئاللار بەرگەن ئىدى. گېزىتخانلىرىمىزنى ئۇلارنىڭ جاۋاپلىرى بىلەن قىسقىچە تونۇشتۇرۇپ ئۆتەيلى.

سىلەردە ئىشچىلارنىڭ دەم ئېلىشى قانداق ئۇيۇشتۇرۇلىدۇ؟ ئۇنىڭغا دۆلەتنىڭ ياردىمى بارمۇ؟

رابىغا بالدىقوۋا (زاۋود ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى ھەيئەت ئەزاسى):

— زاۋود ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى ئىشچىلارنىڭ ئىش ئارىسىدىكى 10 مىنۇتلۇق تەنەپپۇستىن باشلاپ، شەنبە، يەكشەنبە دەم ئېلىش كۈنلىرىنى ئۈزلۈكسىز ئەمگەك ئوتپۇسكىسىنى ئۈنۈملۈك ئۆتكۈزۈشنى ئۇيۇشتۇرىدۇ. سېخلاردا ئىشچىلارنىڭ تەنەپپۇس ۋاقتىنى ياخشى ئۆتكۈزۈشى ئۈچۈن مەخسۇس جايلار بار. ئۇ يەردە ئۇسسۇزلۇق ئىچىشكە، يېنىك تاماقلىنىشقا بولىدۇ. زاۋودنىڭ قاپچىغاي دېڭىزى بويىدا ۋە تاغ باغرىدا دەم ئېلىش ئۆيلىرى بار بولۇپ، ئۇلاردا ئىشچىلار شەنبە، يەكشەنبە كۈنلىرىدە دەم ئېلىپ قايتىدۇ. ئۇ يەردە ئايرىم — ئايرىم خانىلار، غىزا، ئورۇن — كورپە تېكىن بېرىلىدۇ. ئۆتكەن يىلى 7000 ئادەم شۇ جايلاردا كۆڭۈللۈك دەم ئېلىپ قايتتى.

زاۋودنىڭ ھەربىر سېخىدا ئىسسىق، سوغ سۇلىرى بولغان دۇشلىرى بار. زاۋود شىپاخانىسىدا كېسەللىكنىڭ ھەممە خىللىرىنى داۋالايدىغان ئالىي مەلۇماتلىق ئونلىغان دوختۇرلار ئىشچىلارنىڭ تەن ساقلىقىنى كۆزىتىپ تۇرىدۇ. ئاندىن 500 دىن ئارتۇق ئىشچى ساناتورىيلاردا داۋالاندى. چوڭ شەھەرلەردە سەياھەتتە بولدى. دەم ئېلىش ئۆيلىرىدە دەم ئالدى. ئۇلارنىڭ ھەممىسىگە ئىمتىيازلىق يوللانمىلار بېرىلدى. يوللانمىنى ئىشچىلار ئۇيۇشمىسى ھېساۋىغا تېكىن ئالدى. زاۋود قارمىقىدا ئىشچىلارنىڭ بالىلىرى ئۈچۈن 850 ئورۇنلۇق 6 باللار باغچىسى، 160 ئورۇنلۇق پىونېرلار لاگېرى بار.

كارخانىدا 30 مىڭدىن ئارتۇق كىتاپ فوندى بولغان ئىككى كىتاپخانا ئىشلەيدۇ. ئۆتكەن يىلى ئىشچىلارنىڭ سەنئەت ۋە سپورت بىلەن شۇغۇللىنىشىنى تېخىمۇ ئۇۋج ئالدۇرۇش مەخسىتىدە دۆلەت 60 مىڭ سومدىن ئارتۇق خىراجەت ئاجراتتى. ئۇنىڭغا مۇزىكا ئەسۋاپلىرى ۋە سپورت بۇيۇملىرىنى سېتىپ ئالدۇق.

ئىشچىلار ئارىسىدا بەدىي سەنئەت بىلەن، تەن تەربىيە بىلەن شۇغۇللىنىشقا، بەدەن چېنىقتۇرۇشقا قانداق ئىمكانىيەتلەر يارىتىلغان؟

قۇرمانغالىي ئەخمەدىيېۋ: (قۇيۇش سېخىنىڭ ئىشچىسى) 11 يىلدىن بېرى بۇ زاۋودتا ئىشلەۋاتىمەن. ھازىر چوڭ ئائىلەم بىلەن كارخانا بەرگەن 3 بۆلمىلىك ئۆيدە ياشايمەن. ئايلىق ماائاشىم ئوتتۇرا ھېساپ بىلەن 300 سومدىن ئاپلىنىدۇ. بوش ۋاقتىمدا پايدىلىنىپ، زاۋود سەنئەت ھەۋەسكارلىرى ئومەكلىرىدە ئىشتىراك قىلىپ، يېڭى ناخشىلار ئۆگىنىمەن، سويۇملۇك دومبىرىدا كۈيلەرچالىمەن. سەنئەت بىلەن شۇغۇللانغۇچىلار ئۈچۈن مەدەنىيەت ئۆيىدە مەخسۇس بولمىلەر، چالغۇ ئەسۋاپلىرى بار. مەن ئاباينىڭ ناخشىلىرىنى ئىيتقاندا ئىشچىلار زوق بىلەن تىڭشايدۇ.

ئىبراھىم غازىزوۋ: — (ئەندازا ياساش سېخىنىڭ ئىشچىسى) مەن بۇ يەردە 16 يىلدىن بېرى ئىشلەپ كېلىۋاتىمەن. شۇ جەريانىدا سپورتنىڭ سۇدا ئۈزۈش ۋە ژۇگرەش ئوخشاش خىللىرى بىلەن داۋاملىق شۇغۇللىنىمەن. بۇ يەردە مېنىڭدىن باشقىمۇ بەدەن چېنىقتۇرۇش بىلەن مەشغۇل بولىدىغانلار كۆپ. بىزدە 2000 ئادەم سپورت بىلەن شۇغۇللىنىدۇ. دوپ ئويۇنلىرى، ئېغىر ۋە يېنىك ئاتلېتىكا، گىمناستىكا كوماندىلىرى موجۇت.

ياش ئىشچىلارغا غەمخورلۇق قانداق؟

قايرات مۇقانوۋ: — (ئەندازا ياساش سېخىنىڭ ئىشچىسى) مەن زاۋودقا بۇندىن ئىككى يىل مۇقەددەم كەلگەن ئىدىم. تەجرىبىلىك ئىشچىلار ياردىمىدە ئىشنى ياخشى ئۆزلەشتۈرۈپ ئالدىم. ھازىرچە ياتاقخانىدا تۇرىمەن. مائاشىم ياخشى. بۇ يەردە ئىشچىلارنىڭ بوش ۋاقتىنى كۆڭۈللۈك ئۆتكۈزۈش ئۈچۈن بارلىق شارائىتلار بار.

س. قالىيېۋ.

پاراۋەنلىكمۇ، ئابرويمۇ — ئەمگەكتىن

مەرھۇم ئاتام ئۆزىنىڭ ياشلىق دەۋرىنىڭ ئېچىنىشلىق ھالدا ئۆتكەنلىكىنى، ئەمگەكنىڭ ھالاۋىتىنى كۆرمىگەنلىكىنى پات — پات ئەسلەپ قوياتتى. قىرىغىنچى يىلىنىڭ ئاخىرىدا ئۇنىڭغا سوتسىيالىستىك ئەمگەك قەھرىمانى نامى بېرىلىپ، يۇرتداشلىرىنىڭ ئارىسىدا چوڭ ھۆرمەتكە ئىگە بولغاندا ھاياجاندىن كۆزىگە ياش ئالغانلىقى ھېلىمۇ ئېسىمدە.

— مەن تېخى تۇنۇگۇنلا ئۇچامدا يېپىنچام يوق، بىر پارچە ئاشقا زار بولۇپ يۈرگەن ئىدىم. ئەندىچۇ؟ مانا ھازىر مەن كىمدىن كاممەن! ئادىل ئەمگىكىم ئارقىسىدا ئابروي قازىنىپ، ماڭلاي تەرىمنىڭ ھالاۋىتىنى كۆرۈۋاتىمەن. ئاددىي ئەمگەكچىنى شۇنچىلىك قەدىرلەيدىغان سوۋېت ۋەتىنىمنىڭ ئالتۇن قانۇنىدىن ئۆرگىلەي، — دەيدىغان ئاتام. شۇنداق ۋاقىتلاردا ئۇنىڭ كۆكسىدىكى ئالتۇن يۇلتۇزىغا قاراپ، بىزمۇ چوپان بولىمىز، دەيتتۇق. ھەقىقەتەن مەنمۇ بەختىمنى ئاتا كەسپىدىن تاپتىم.

ۋەتەنداشلىرىم ماڭا زور ئىشەنچە بىلدۈرۈپ، مېنى س س س ر ئالىي سوۋېتىغا دېپۇتات قىلىپ سايلىدى. مەنمۇ ئاتامغا ئوخشاش سوتسىيالىستىك ئەمگەك قەھرىمانى بولدۇم، قازاقستان كومپارتىيەسى مەركىزىي كومىتېتىغا ئەزا بولۇپ سايلاندىم. پارلامېنت ئەزاسى سۈپىتىم بىلەن ۋەكىللەر ئۆمىگى تەركىۋىدە ئېرلاندىيە، ئىتالىيە قاتارلىق دۆلەتلەردە زىيارەتتە بولدۇم.

ئۇزۇندىن بۇيان بىزنىڭ قارا كۆل قوي ئىگىلىگىدە ئۈنۈملۈك ئەمگەك قىلغان چوڭ چوپان، سوتسىيالىستىك ئەمگەك قەھرىمانى ب. ئەبجانوۋنىڭ نامى جۇمھۇرىيىتىمىزگە ياخشى تونۇش، سوۋخوزىمىز بېكىمباي ئەبجانوۋ نامى بىلەن ئاتىلىدۇ. ئۇنىڭ گرانىت تاشقا ئويۇلغان ھەيكىلى سوۋخوز مەركىزىدە تۇرىدۇ. مەن ئۇنى كۆرگەندە بىزنىڭ جەمئىيىتىمىزدە ئادىل ئەمگەكچىلەرگە بولغان چەكسىز ھۆرمەتنى ھېس قىلىپ، خۇرسەن بولىمەن.

بۇنىڭدىن چىقىدىغان خۇلاسە شۇكى، بىزنىڭ ئېلىمىزدا ھەر بىر ئائىلىنىڭ پاراۋەنلىكمۇ، بەختىمۇ، بەختىنىڭ ھۇزۇرىمۇ ئەمگەكتىن، ئۇنىڭ ھالاۋىتىنى كۆرۈۋاتقان ئەمگەكچى ئادەملەردۇر.

شۇڭا بىز جەمئىيىتىمىزنىڭ كېلەچەك ئىگىلىرى بولغان بالىلىرىمىزنىمۇ ئەمگەكنى پۈتكۈل ۋۇجۇدى بىلەن سۆيۈش روھىدا تەربىيىلىمەكتىمىز. ئۇلارنىڭ خالىغان كەسپىنى تاللىۋېلىپ، ئۆگىنىپ چىقىشىغا بىزدە ھەممە شارائىتلار بار.

سوۋېت جاقسىبېكوۋ.

شەمەي ئوبلوسى.

بالىلىرىمىز ئىقبالى

مەن 15 بالىنىڭ ئانىسىمەن. ئۇلارنى ئەل قاتارى زامان تەلىۋىگە لايىق تەربىيىلەش مەخسىتىدە بالدۇرلا ئەمگەك قىلىشقا باشلىدىم. سىردەريا تەۋەسىدە شالچىلىق قىلىپ، ئاتاقلىق دېخانلار قاتارىغا قوشۇلدۇم. «يەر ئىشلىگەنگە سېخى» دېگەندەك، يىلدىن — يىلغا شالىلاردىن مول ھوسۇل ئېلىپ، ئاپاۋىتىمۇ ئۇقۇرى بولۇۋەردى. يولدىشىم قاتارا ئىككىمىزنىڭ كىرىمى باياشايەت تۇرمۇشىمىزغا، بالىلىرىمىزنىڭ ماددىي ۋە روھىي ئېھتىياجلىرىغا يېتىۋاتىدۇ.

15 بالىنىڭ توققۇزى يېزىدىكى ئون يىللىق مەكتەپنى تاماملاپ، ئۆزلىرىنىڭ خاھىشى بويىچە ئالىي، ئوتتۇرا بىلىم يۇرتلىرىدا ئوقۇماقتا. قالغانلىرى ئوقۇشلىرىنى تاماملاپ ئىشلىمەكتە. چوڭ قىزىم ئورازگۈل ئالىي مەلۇماتلىق مۇئەللىم. جۇماگۇل — دوختۇر، سىڭلىسى — سۇ مۇتەخەسسىسى، كىچىكلىرى مەكتەپتە ئوقۇماقتا. بۇلارنىڭمۇ خالىغان بىلىم يۇرتلىرىغا چۈشۈپ ئوقۇپ، ئۈنۈملۈك ئەمگەك قىلىشىغا ئىشەنچىم كامىل. چۈنكى 9 بالامۇ ھاياتتا ئەنە شۇنداق يوللىرىنى تېپىپ، خالىغان ئوقۇشقا چۈشۈپ مۇتەخەسسىس بولغان. ئۇلار ئىش ئىزدىمىدى، ئەكسىچە، ئىش ئۇلارنى ئىزدەپ تېپىپ ئالدى دېسەممۇ بولىدۇ.

ئىقتىسادىي پاراۋەنلىكنى بەرپا قىلىشنىڭ، ئىجتىمائىي ئىشلارغا ئارىلىشىشنىڭ ئىنسان قابىلىيىتىنى ئاشۇرۇشقا زور مۇمكىنچىلىكلەر يارىتىدىغانلىقىنى بىلىپ چوڭ بولغان ھەر بىر ئادەم ئۆزىنىڭ كېلەچىگىدىن خاتىرجەم بولىدۇ. بىزدە بۇ ھوقۇق كاپالەتلەندۈرۈلگەن. شۇڭلاشقىمۇ بىز بالىلىرىمىزنىڭ كېلەچىگىگە خاتىرجەم قارايمىز.

ئاغىما ئايماغامبېتوۋا.

ئاباي نامىدىكى سوۋخوز، سىردەريا رايونى، قىزىلئوردا ئوبلوسى.

كىتاپخانىچى رابىيەم

يېزا ئاھالىسىنىڭ مەدەنىي سەۋىيەسىنى، بىلىمىنى كۆتۈرۈش يولىدا كىتاپخانىنىڭ ئاتقۇرۇۋاتقان رولى چوڭ. رايونلۇق مەدەنىيەت بۆلۈمىنىڭ باشلىقى س. قايىربېكوۋانىڭ بۇ ئېيتقانلىرىغا كىتاپخانا ئىچىگە كىرىشىمىز بىلەنلا كۆز يەتكۈزدۇق. ئوقۇش زالىغا، تەكچىلەرگە كىتاپلار رەتلىك قىلىپ تىزىلغان. بىنانىڭ ئىچى ناھايىتى سەرەمجان. رۇس، قازاق، ئۇيغۇر تىللىرىدىكى ئىجتىمائىي، ئەدەبىي ۋە يېزا ئىگىلىكىگە دائىر خىلمۇ-خىل كىتاپلار ئايرىم-ئايرىم جايلاشتۇرۇلغان.

كىتاپخانا ئىشىنىڭ يۇقۇرى تەلەپ دەرىجىسىدە يولغا قويۇلۇشى، ئەلۋەتتە، رابىيەم ئامۇتوۋا ئەمگىكىنىڭ نەتىجىسىدۇر. ئۇ كىتاپ ئوقۇغۇچىلارنىڭ قانداق تېمىدا يېزىلغان ئەدەبىياتلار بىلەن قىزىقىدىغانلىقىنى ياخشى بىلىدۇ. شۇڭلاشقا كىتاپخانىلارنى كىتاپلار ئۈستىدە مۇنازىرىلەر يۈرگۈزۈپ لازىم كىتاپلارنى ئېلىپ ئوقۇشقا مەسلىھەت بېرىپ تۇرىدۇ.

كىتاپخانىلار سانى يىلدىن-يىلغا كۆپەيمەكتە. ھازىر مەكتەپ ئوقۇغۇچىسىدىن تارتىپ تا پېنسىيونېرلارغىچە تۇراقلىق كىتاپخانىلاردۇر.

مۇندا ئايرىم سەنەلەرگە مۇناسىۋەتلىك چارە-تەدبىرلەر، كىتاپ ئوقۇغۇچىلار كونفېرېنسىيەلىرى، يېزىدىكى ئۇرۇش مەردانلىرى ۋە ئەمگەك ئىلغارلىرى بىلەن ئۇچرىشىشلارنى ئۆتكۈزۈپ تۇرۇش ئەنئەنىگە ئايلانغان. ئالدىن-ئالا تۈزۈلگەن پىلانغا مۇۋاپىق شۇنداق ئۇچرىشىشلارنىڭ بىرى يېقىندا قازاقستان لېنىن كومسومولى مۇكاپىتىنىڭ لائۇرېاتى، ئاتاقلىق سامساق ئۆستۈرگۈچى خالىدەم ئىمىنوۋا بىلەن ئۆتكۈزۈلدى. ئۇنىڭدا ياش دېخان قىز ئۆزىنىڭ ئىش تەجرىبىسى ھەققىدە سۆزلەپ بەردى. شۇنداقلا يېزا ياشلىرى بىلەن «ئەمگەك-كىشىلەر پەزىلىتى»، «ۋەتەن نېمىدىن باشلىنىدۇ»، «بىزنىڭ ماگنىتكىمىز»، «مەدەنىيەتلىك بولۇشنىڭ سىرى نېمىدە؟» دېگەن تېماتىكىلىق كەچلەر ھەممىنىڭ كۆڭلىدە چوڭقۇر تەسىرات قالدۇردى.

— ئاھالىنى كىتاپ ئوقۇشقا كۆپەرەك جەلىپ قىلىشنىڭ ئاساسىي ئامىلى، — دەيدۇ كىتاپخانا باشلىقى، — ئالدى بىلەن كىتاپخانىچىنىڭ ئىشىنى ئۇيۇشتۇرۇشنى بىلىشى، ئۆزىمۇ كىتاپ ئوقۇشقا خۇمار بولۇشى كېرەك. شۇندا ئۇ كىتاپتىن ئالغان بىلىمى، ئاڭ-سەۋىيەسى بىلەن باشقىلارنى قىزىقتۇرالايدىغان بولىدۇ.

س. ئىسكەندەروۋ.

ئۇيغۇر رايونى،

قىرغىزساي يېزىسى.

سۈرەتتە: ئالمۇتا پېداگوگىكا ئىنستىتۇتىنىڭ يازلىق دەم ئېلىش ۋاقتىدا چەت يېزىلارغا بېرىپ قۇرۇلۇش ئىشلىرىغا قاتنىشىۋاتقان ستۇدېنتلىرىنىڭ بىر گرۇپپىسى.

ھېچكىم ئېتىۋاردىن سىرت قالمايدۇ

«بىزنىڭ ئېلىمىزدا بىرمۇ ئادەم دوختۇرنىڭ ئېتىۋارىدىن سىرت قالمايدۇ، دەپ يازىسىلەر. شۇ راسمۇ؟ 3—4 ئائىلە ياشايدىغان يايلاقلارمۇ بولىدۇ. ھەتتا يالغۇز بىر پادىچىنىڭ ئائىلىسىلا ياشايدىغان جايلارمۇ، يىراق ئاۋۇللارمۇ كۆپتۇر. ئەنە شۇلارنىڭ ھەممىسىنىڭ دوختۇرى بولامدۇ؟».

تەھرىراتىمىزغا كەلگەن بىر خەتتە ئەنە شۇنداق بىر سوئال قويۇلغان. بۇ مۇناسىۋەت بىلەن ئۇيغۇر رايونىنىڭ مۇئاۋىن باش دوختۇرى ب. نىغمەتۇللىننىڭ ماقالىسىنى ئېلان قىلىۋاتىمىز.

ئۆتكەن قىشتا ئۇيغۇر رايونىدا جەمئىيەتلىك چارۋا ماللىرى 284 ئۇچاستكىدا قىشلىدى. ئۇلاردا 800گە يېقىن چوپان، 259 پادىچى، 380گە يېقىن سېغىنچى ۋە باشقىلار ئىشلىدى. مانا شۇنچە ئادەمگە تىببىي ياردەم قانداق كۆرسىتىلدى؟

مالچىلارغا تىببىي خىزمەت كۆرسىتىش خەرىتىسى بويىچە رايونىمىز زىمىنى ئۈچكە بۆلۈندى. ئۇلارغا خىزمەت كۆرسىتىش ئۈچۈن ئىككى كوچمە تىببىي برىگادا ئۇيۇشتۇرۇلدى.

مانا شۇ ئىشنىڭ خۇلاسىسىغا قارىساقلا، 5 ئاي قىشتا يېزىلىق كېسەلخانىلارنىڭ ئۆزىلا 28 قېتىم مەخسۇس برىگادا چاقىرغانلىقى، ئۇلارنىڭ 3117 ئادەمگە تىببىي خىزمەت كۆرسەتكەنلىكى ئېنىقلاندى. 1300 مالچى ئىچكى كېسەللەر دوختۇرىغا كۆرۈنۈپ، تەن ساقلىقلىرىنى تولۇق تەكشۈرتكەن. ئۇلارغا قوشۇمچە ئاكۇشېر-گىنېكولوگ ئا. كېنسارىنا، باللار دوختۇرى ز. كېتېگېنوۋا، چىش دوختۇرى ئا. سۇمېنوۋ، ئاپتېكا خىزمەتچىسى ز. زاخارچېنكو ۋە باشقىلار قىشنىڭ سوغ كۈنلىرىگە قارىماي، ئەڭ يىراق مال قىشلىتىش ئۇچاستكىلاردا بولۇپ قايتتى.

«ئوكتەبرنىڭ 40 يىللىقى»، «يېڭى تۇرمۇش»، «جاس قايرات»، «ئالاتاۋ»، «ئالغاباس» ناملىق قويچى ياشلار برىگادىلىرىدا ئىشلەيدىغان چارۋىچىلار بۇ دوختۇرلاردىن ئىنتايىن مىننەتدار.

گەپ تىببىي خىزمەت ھەققىدە بولغاندا، بارلىق ئاھالىنى ئەترапلىق تىببىي تەكشۈرۈشتىن ئۆتكۈزۈش ئوخشاش ئەھمىيەتلىك ئېشىنى ئۇنتۇماسلىغىمىز كېرەك. بۇ چارە-تەدبىر ئۆتكەن يىل مارت ئېيىدىن باشلاندى. شۇندىن بېرى ژۇقۇرىدا ئېيتىلغان برىگادىلارغا قوشۇمچە مۇتەخەسسىسلەر قوشۇلدى. ئۇلارغا كېرەكلىك ماشىنىلارمۇ تەخسىم قىلىندى. كوچمە رېنتگېن كابىنېتلىرى، ئېلېكترو كاردىوگرامما ئاپپاراتلىرى بېرىلدى. دوختۇرلار بىر ئاي ۋاقىت ئىچىدە مالچىلار ئاۋۇللىرىنىڭ 700 گە يېقىن ئادىمىنى تىببىي تەكشۈرۈشنىڭ بارلىق خىللىرىدىن ئۆتكەزدى. بىر ئاز ئادەملەر ئۆزلىرى ئىشلەيدىغان ئېگىلىكلەردىكى يېزىلىق كېسەلخانىلاردا يېتىپ داۋالىنىشقا تەۋسىيە قىلىندى. بىر قىسىملىرىغا ئىشلەپ چىقىرىشتىن قول ئۈزمىگەن ھالدا ئامبۇلاتورىيەلىك يول بىلەن داۋالىنىپ، ۋاقتى-ۋاقتىدا دوختۇرغا كۆرۈنۈپ تۇرۇشقا مەسلىھەت بېرىلدى. بۇ ئادەملەرنىڭ تىزىملىكى ئەنە شۇ ئۇچاستكىنى تەمىنلەيدىغان دوختۇرنىڭ قولىغا تاپشۇرۇلدى.

ھازىر 340 ئورۇنلۇق رايونلۇق، 95 ئورۇنلۇق 3 يېزىلىق كېسەلخانا، ئىككى ئامبۇلاتورىيە، 28 فېلدشېر-ئاكۇشېرلىق پونكت، بىر ئۆپكە ئاغرىقلىرى دىسپانسېرى بار. ئۇلاردا 700گە يېقىن تىببىي خادىم ئىشلەيدۇ. نەتىجىدە رايون ئەمگەكچىلىرىنىڭ ھەممىسى تىببىي ياردەم ئېلىشقا ئېرىشتى.

ب. نىغمەتۇللىن،

ئۇيغۇر رايونلۇق تىببىي بىرلەشمىنىڭ مۇئاۋىن باش دوختۇرى.

نىكا سارىيى

چىمكەنت. يېقىندا پاختائارال رايونىنىڭ مەركىزى سىلاۋىن يېزىسىدا يېڭى نىكا سارىيى سېلىنىپ پۈتتى. زامانىۋىي ئارخىتېكتورا ئۇلگىلىرى بىلەن سېلىنغان بۇ ئىمارەتنىڭ ئىچىمۇ، سىرتىمۇ ئىنتايىن دەبدەبىلىكتۇر.

بۇ يەردە قىز-يىگىتنى كۈتۈۋېلىش بۆلمىسى چىرايلىق جابدۇلغان. سارايدا ياش جۈپلەرنىڭ نىكادىن ئۆتۈشى، بوۋاقلارنىڭ تۇغۇلىشى توغرىلىق گۇۋاھنامىلار تاپشۇرۇش قاتارلىق ئەنئەنىلىك مەراسىملار بولۇپ تۇرىدۇ. قىز بىلەن يىگىتكە گۈل دەستىلەر تۇتىشىدۇ، ئۇلارغا ئەڭ ئىللىق ئارزۇ-تىلەكلەر ئېيتىلىدۇ. ياشلار شەنىگە ناخشىلار ئېيتىلىدۇ، قازاقلارنىڭ ئەنئەنىلىك «جار-جار»لىرى ياڭراپ تۇرىدۇ.

كوچمە قىرائەتخانىلار

ئورال. مەزكۇر ئوبلاستتا 1461 قىرائەتخانا ئىشلەيدۇ. ئۇلار ئاساسەن مەركەزدىن يىراقتىكى مالچىلارغا خىزمەت قىلىدۇ. مال قىشلىتىش جايلىرىدىكى ئوقۇغۇچىلارنىڭ خالىغان كىتاپلىرى ئۆز ۋاقتىدا يەتكۈزۈلۈپ بېرىلىدۇ، قىرائەتخانا خادىملىرى فېرمىلاردا بولۇپ، سوھبەتلەر، ئۈنلۈك گېزىت ئوقۇش، كىتاپ ئوقۇش ئۇيۇشتۇرىلىدۇ.

چاپايېۋ رايونىدىكى مېرگېن يېزىسىنىڭ قىرائەتخانا باشلىقى ت. سۇلتانغالىيېۋا كۆيبىشېۋ نامىدىكى سوۋخوزنىڭ ياشلىرى ئارىسىدا پات-پات بولۇپ تۇرىدۇ. ئۇلارنىڭ ئارىسىدىن ئالىي مەكتەپلەردە سىرتتىن ئوقۇيدىغان ياش چارۋىچىلارغا لازىم بولغان دەرسلىكلەر ۋە باشقا كىتاپلارنى يەتكۈزۈپ بېرىدۇ. نەشرىياتتىن يېڭى چىققان كىتاپلاردىن ۋاقىپ قىلىپ تۇرىدۇ.

ئۇستاز

سوتسىيالىستىك ئەمگەك قەھرىمانى، قازاقستان سسرنىڭ خىزمەت كۆرسەتكەن يېزا ئىگىلىكى خادىمى ش. جاندىباييېۋ 1978-يىلدىن بېرى ئالمۇتا ئوبلاستى، جامبۇل رايونى «دېگېرېس» ئىلقا زاۋودىدىكى «قۇرداستار» كومسومول-ياشلار قوي ئۆستۈرۈش برىگادىسىدا ئۇستاز بولۇپ ئىشلەپ كېلىۋاتىدۇ. قوي بوداش كومپلېكسى يېنىدا زامانىۋىي شەكىلدە سېلىنغان دەم ئېلىش جايى بار، ئۇنىڭ بىر بۆلمىسىدە «قىزىل بۇلۇڭ» ئۇيۇشتۇرۇلغان. «قىزىل بۇلۇڭ» ئىچى چىرايلىق بېزەندۈرۈلگەن. ئۇنىڭدا رادىوپرىيومنىك، تېلېۋىزور، بىلليارد، شاخمات-شاشكا ۋە يېڭى كىتاپلار، ژۇرناللار بار. قىسقىسى، قويچىلار ئىشتىن بوش ۋاقتىنى كۆڭۈللۈك ئۆتكۈزۈش ئىمكانىيىتىگە ئىگە.

ئۇستاز، ياشلارنى ئەمگەككە تەربىيەلەشكە، ئۇلارنىڭ قوي ئۆستۈرۈشنىڭ ئىلغار تەجرىبىلىرىنى مۇكەممەل ئۆزلەشتۈرۈۋېلىشىغا ئالاھىدە كۆڭۈل بۆلىدۇ. ئۇنىڭ قوي ئۆستۈرۈش بىلەن مەشغۇللانغىنىغا 31 يىلدىن ئوشۇق ۋاقىت بولدى. مانا بۇ يىللار ئىچىدە ئۇ قوي ئۆستۈرۈشنىڭ ماھىرى ئاتالدى. جاندىباييېۋ لېنىن ئوردېنى بىلەن مۇكاپاتلاندى. 1971-يىلى سوتسىيالىستىك ئەمگەك قەھرىمانى نامىنى ئالدى. ئاندىن يەنە ئوكتەبر ئىنقىلاۋى ئوردېنى بىلەن مۇكاپاتلاندى، ئۇنىڭغا قازاقستان سسرنىڭ خىزمەت كۆرسەتكەن يېزا ئىگىلىكى خادىمى نامى بېرىلدى. چوپاننىڭ بۇ ئەمگەك ئۇتۇقلىرىدا ئۇنىڭ رەپىقىسى ئالتۇنچاشنىڭمۇ دېگىلىك ھەسسىسى بار. بارلىق قىيىنچىلىقلارنى ۋە خوشاللىقلارنى بىللە ئۆتكۈزۈپ كېلىۋاتقان ئەر-ئايال چوپانلار ئون بالا تەربىيىلىمەكتە. بالىلىرىدىن ئىككىسى ئالىي ئوقۇش ئورۇنلىرىنى پۈتتۈرۈش ئالدىدا تۇرىدۇ. ئەندى ئوغلى قۇرداسبېك بولسا ئۆز خاھىشى بىلەن ئاتا كەسپىنى تاللاپ ئالدى.

ن. موسۇتوۋ.

ئالمۇتا ئوبلاستى.

ئۇيغۇرچە كىتاپلار

قازاقستان پايتەختىدىكى تۆرت نەشرىياتتا ئۇيغۇر تەھرىراتلىرى موجۇت بولۇپ، ئۇلارنىڭ خادىملىرى ھەر ژىلى ئۇرغۇنلىغان. ساھالار بويىچە، يەنى ئەدەبىي ئەسەرلەر، ئىلمىي مەجمۇئەلەر، ئىلمىي- ئاممىباب كىتاپلار ۋە دەرىسلىكلەرنى كۆپلەپ چىقىرىپ تۇرىدۇ.

ئۇيغۇرچە كىتاپلار نەشر قىلىشتا «جازۇشى» نەشرىياتى زور پائالىيەت كۆرسىتىپ كەلمەكتە. بولۇپمۇ ئۇيغۇر سوۋېت يازغۇچىلىرىنىڭ ئەسەرلىرىنى كەڭ تەشۋىق قىلىش يولىدا ئەمەلگە ئاشۇرۇلغان ئىشلار، سانسىز بولدى. شۇنداقلا بۇ يەردە كلاسسىك شائىرلىرىمىزدىن ئابدۇرېھىم نىزارىي، بىلال نازىم، ل.مۇتەللىپ توغرىلىق ئەمگەكلەر ۋە ئۇلارنىڭ ئەسەرلىرى باسمىدىن چىقتى. بۇ جۇمھۇرىيەت مەدەنىي ھاياتىدىكى تىلغا ئالارلىق ۋاقەلەردىن بولدى. نەشرىيات ئۇيغۇر يازغۇچىلىرىنىڭ ئەسەرلىرىنى رۇس ۋە قازاق تىللىرىدا نەشر قىلىپ، ئۇلارنى قېرىنداش خەلقلەر ئارىسىدا تەرغىبات قىلىش قاتارلىق ئالىيجاناپ خىزمەت ئاتقۇرۇپ كەلمەكتە.

بۇ ژىلىمۇ مەزكۇر نەشرىيات ئۆزۈندىن داۋام قىلىپ كېلىۋاتقان ئەنئەنە بويىچە ئۇيغۇر تىلىدا كىتاپلارنى نەشر قىلماقتا. ئۇلارنىڭ ئارىسىدا كوزگە كورۇنگەن ئۇيغۇر شائىرى روزى قادىرىنىڭ 60 ژىللىغىغا بېغىشلانغان «سادالىرىم» ناملىق توپلامنى ئاتاپ ئۆتۈش مۇمكىن.

بۇ چوڭ توپلام ئاۋتورنىڭ ئۇرلۇك دەۋىرلەردە ياراتقان ئەسەرلىرىنى ئوز ئىچىگە ئالىدۇ. كىتاپ بىر قانچە باللادىلاردىن ۋە ھەر خىل خاراكتېردىكى شېئىرىي ئەسەرلەردىن، بولۇپمۇ ئەجايىپ لىرىك شېئىرلاردىن تەشكىل تېپقان. شائىر توپلامدا ۋەتەن شەۋكىتىنى، ئېچلىق ۋە دوستلۇق ماۋزۇلىرىنى ياڭراق ئاۋازى ۋە شائىرلىق قەلبىنىڭ كۆيۈلۈك مېھرى بىلەن كۈيلەيدۇ.

«ھاياتقا بىر كېلىمىز». يازغۇچى يەھيا تايىروۋ كىتاۋى ئەنە شۇ نام بىلەن كىتاپخانلارغا ھاۋالە قىلىنغان. ئەسەردە ئۇيغۇر ئەمگەكچىلىرىنىڭ باشقىمۇ قېرىنداش خەلقلەر ۋەكىللىرى بىلەن مۇرە تىرىشىپ يېڭى ھايات يولىدا، سوۋېت دولىتىنى سانسىز دۈشمەنلەردىن ساقلاپ قېلىش يولىدا قىلغان پىداكارانە كۈرەشلىرى بەدىي سوز كۈچى بىلەن يەتكۈزۈپ بېرىلگەن.

ھەنپە سالىخوۋا- بىر نەچچە شېئىرىي توپلاملارنىڭ ئاۋتورى بولۇپ، بۇ قېتىمقى توپلىمىغا «مېنىڭ باھارىم» دېگەن شېئىرىي نام قويغان.شائىرە ۋەتەنگە مۇھەببەت، خەلقلەر دوستلۇغى، ئانىلار سويگۈسى قاتارلىق خىسلەتلىك تۇيغۇلارنى ئېچىپ كورستىش ئۈچۈن ئۇرغۇنلىغان ئوبرازلىق مىسرالار بىلەن شېئرىيەت مۇخلىسلىرى قەلبىگە يول تاپالىغان.

(ئوز مۇخبىرىمىز).

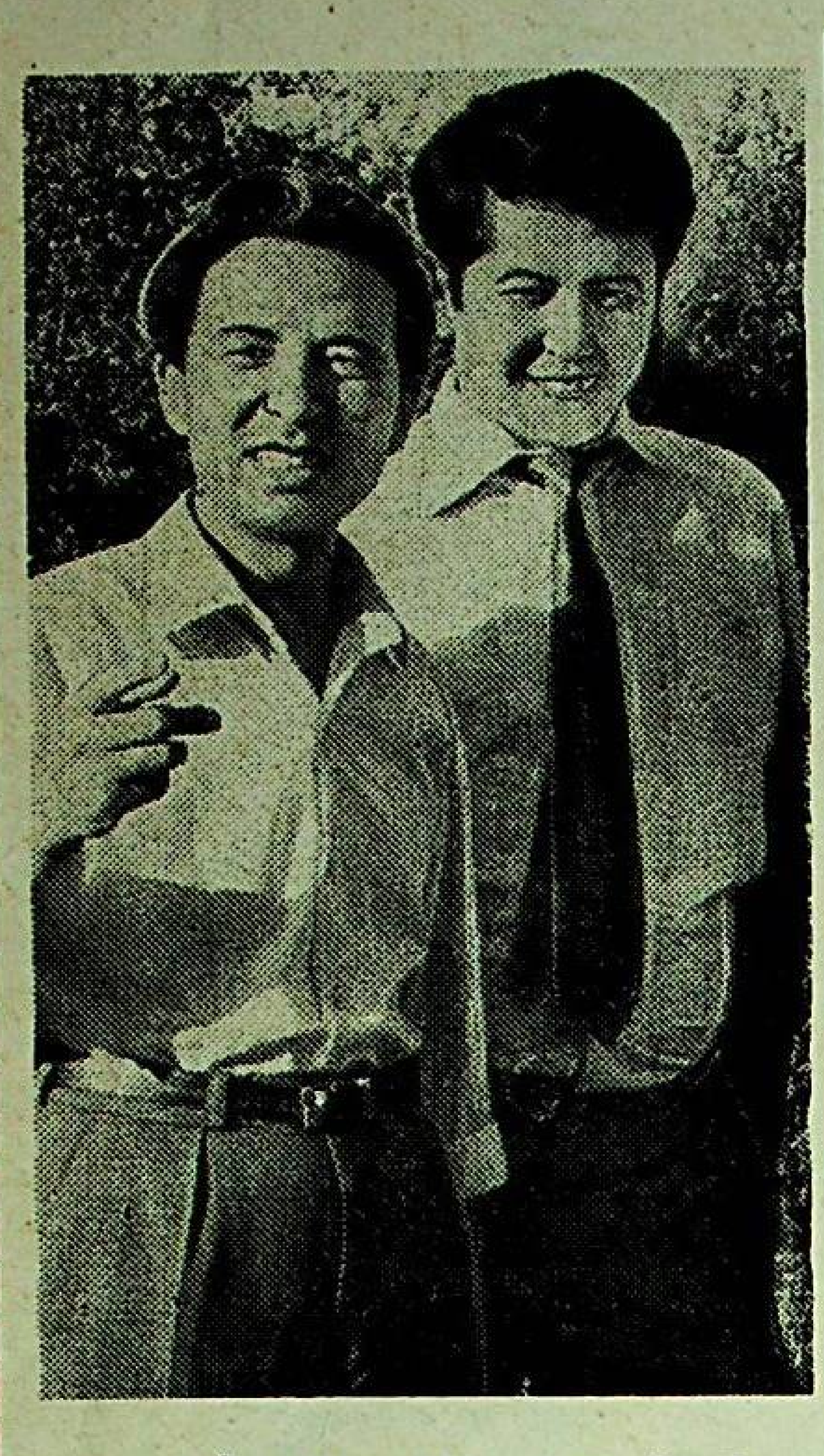

بۇ سۈرەتتىكى ئىككى شائىرنىڭ بىرسى يېزىدا، بىرسى ئالمۇتىدا ياشايدۇ. لېكىن ھەر ئىككىسى پات- پات ئۇچرىشىپ، ئىجادىيەت ھەققىدىكى پايانسىز ئوي- پىكىرلىرىنى، ئەدەبىيات توغرىلىق مۇلاھىزىلىرىنى بىر- بىرىسگە ئېيتىشىدۇ. جەمشىت روزاخۇنوۋ شەھەرلىك دوستى ئابدۇكېرىم غەنىيېۋقا چېلەك رايونى بايسېيىت ئۇيغۇر يېزىسىنىڭ ئىلھامبەخش ھاياتىدىن ئۇرغۇن ئەرىسلەرنى، يېڭى- يېڭى ماۋزۇلارنى ھېكايە قىلىپ بېرىدۇ. بۇ تەبىئىي. چۈنكى جەمشىت ياشلىغىدا قارىماي «بارتوقاي» ناملىق يەرلىك چوڭ سوۋخوزنىڭ دىرېكتورى. ھەر ئىككى شائىرنىڭ ئىجادىيىتى دېخان ھاياتى، دېخان ئەمگىگى ماۋزۇسى بىلەن زىچ باغلىق. ئۇلارنىڭ ھەر قايسىسى ئىنلىغان شېئىرىي توپلاملارنىڭ ئاۋتورلىرىدۇر.

جۇمھۇرىيىتىمىز زېمىنىدا ياز پەسلى تەنتەنە قىلماقتا. سانسىز باغلاردا، كول ۋە دەريالار بويلىرىدا گۈدەكلەرنىڭ شادۇ- خورام ناخشىلىرى، پىونېر كانايلىرىنىڭ ياڭراق سادالىرى ئاڭلىنىدۇ. بۇ سادالار ئەتىل ۋاقتىدا لاگېرلاردا دەم ئېلىپ، تاۋلىنىپ، يېڭى- يېڭى دوست- يارانلىرى بىلەن تېپىشىپ، ۋاقتىنى خۇش ئوتكۈزۈپ ژۈرگەن مەكتەپ بالىلىرىنىڭ شەھەرلەر سىرتىدىكى لاگېرلاردىكى جوشقۇن ھاياتىدىن دېرەك بېرىدۇ. ئىشچىلارنىڭ ۋە كولخوزچىلارنىڭ بالىلىرى ياز كۈنلىرىنى ئەنە شۇنداق ئوتكەزمەكتە.

سۈرەتتە: ئالمۇتا ئوبلۇسى، خەشكىلەڭ رايونىدىكى «جاس تۈلېك» لاگېرىدا دەم ئېلىپ ژۈرگەن پىونېرلارنىڭ ۋوژاتىي بىلەن بىللە سەيلىگە چىققان پەيتى.

ئۇيغۇر ستۇدېنتلىرىنىڭ سەنئەت ئۆمىگى

قازاقستان دولەت پېداگوگىكا ئىنستىتۇتىدا ئۇيغۇر بولۇمىنىڭ ئېچىلىشى بىلەنلا ستۇدېنتلارنىڭ «گۈلدەستە» ناملىق مىللىي چالغۇ ئەسۋاپلار ئانسامبلى قۇرۇلدى. ئۇنىڭغا بەدىي گرافىكا فاكۇلتېتىنىڭ ستۇدېنتى نۇرلان ھەمرايېۋ يېتەكچىلىك قىلىشقا باشلىدى. پېشقەدەم كومپوزىتورلارنىڭ، ئۇيغۇر تېئاترىنىڭ ئارتىستى ئازات بۇرھانوۋنىڭ ياردىمى ئارقىسىدا بۇ ئومەكنىڭ پائالىيىتى تېز ئارىدا ژۇرۇشۇپ كەتتى. نۇرلان ئوزىنىڭ ئەمگەك سويگۈچلىگى بىلەن كوزگە چۈشتى ۋە مانا شۇ خۇسۇسىيىتى ئۇپەيلى ئىنستىتۇت دائىرىسىدە چوڭ ئابرويغا ئېگە بولدى.

«گۈلدەستە» ئانسامبلى ژىلدىن- ژىلغا ئوز رېپېرتۇئارىنى كەڭەيتىپ، ئۇنى پەقەت ئۇيغۇر ناخشا- سازلىرىلا ئەمەس، بەلكى قېرىنداش خەلقلەرنىڭ، يەنى ئوزبەك، قازاق، رۇس، تاجىك ناخشىلىرى بىلەن بېيىتىپ كەلمەكتە.ئۇلار ھەر ژىلى ئوتكۈزۈلىدىغان «ستۇدېنتلار باھارى» شەھەرلىك بايقىشىغا قاتنىشىپ ياخشى نەتىجىلەرقازاندى.بۇ ئۇتۇقلىرى ئۈچۈن ئانسامبل شەھەرلىك ئىجرائىي كومىتېتنىڭ يارلىغى بىلەن مۇكاپاتلاندى. ئاباي نامىدىكى ئوپېرا ۋە باليېت تېئاترىدا كورسەتكەن كونسېرت پروگراممىسى ئۈچۈن «گۈلدەستە» ئانسامبلىغا ئالمۇتا شەھىرى فرۇنزې رايونلۇق ئىجرائىي كومىتېتنىڭ پەخرىي يارلىغى بېرىلدى. ئۇيغۇر ستۇدېنتلىرىنىڭ ئېچلىق فوندىغا بېغىشلاپ ئالمۇتىدىكى لېنىن نامىدىكى سارايدا، ئۇلۇق غالىبىيەتنىڭ 40 ژىللىغىغا بېغىشلاپ پىونېرلار سارىيىدا ۋە چېلەك رايونىنىڭ بايسېيىت يېزىسىدا كورسەتكەن كونسېرتلىرى ئۈچۈن «گۈلدەستە» ئانسامبلى ۋە ئۇنىڭ بەدىي رەھبىرى ن. ھەمرايېۋ قازاقستان س س ر مەدەنىيەت مىنىسترلىگى پەخرىي يارلىغىنى ئېلىشقا مۇيەسسەر بولدى.

ئا. ئىمىروۋ.

پايدىلىق مەسلىھەتلەر

ئىشىك، دېرىزىسى سىرلانغان ئويگە ئۆز سېپىپ قويسا، بوياقنىڭ پۇرىغى تېز يوقايدۇ. بېلىق سېلىنغان قاچىنى تۇزلۇق سۇ بىلەن ژۇسا، پۇرىغى قالمايدۇ.

كوفې قايناتقاندا بىر چىمدىم تۇز سېلىسە ۋەتسە تەمى ياخشى بولىدۇ.

قىزدۇرۇلۇۋاتقان ماي كوپۈكلىشىپ كېتىدىغان بولسا،ئازىراق تۇز سېپىڭ.

توغرالغان ئالما قايناتقانغا قەدەر قارىداپ كەتمەسلىگى ئۈچۈن ئۇنى سەل تۇزلۇق سۇغا چىلاپ قويۇڭ.

ياڭيۇنى دەستىخانغا قويۇشنىڭ ئالدىدىلا قورۇش كېرەك. بولمىسا تەمى ئوزگەرمىسىمۇ، ۋىتامىنلىرى يوقىلىپ كېتىشى مۇمكىن.

شورپىغا سېلىنغان ياڭيۇنىڭ ھەممىسى بىر ۋاقىتتا پىششى ئۈچۈن چوڭ- كىچىكلىگىنى باراۋەر توغراپ، پەس ئوتتا قويۇپ قاينىتىش كېرەك.

ھەسەلنى كۈن نۇرى چۈشىدىغان جايغا قويۇشقا بولمايدۇ. ئاندىن ئۇنىڭ پۇراق سۇمىرىش قابىلىيىتى كۈچلۈك بولغانلىقتىن ھەسەل سالغان قاچىنىڭ ئاغزىنى ھىم يېپىش كېرەك. شۇنداقلا ھەسەل ئەركۈيدە ھەر خىل كىسلوتالار بولغاچقا ھەسەل بار قاچىدا پىچاق، قوشۇقلارنى قالدۇرۇشقا بولمايدۇ.

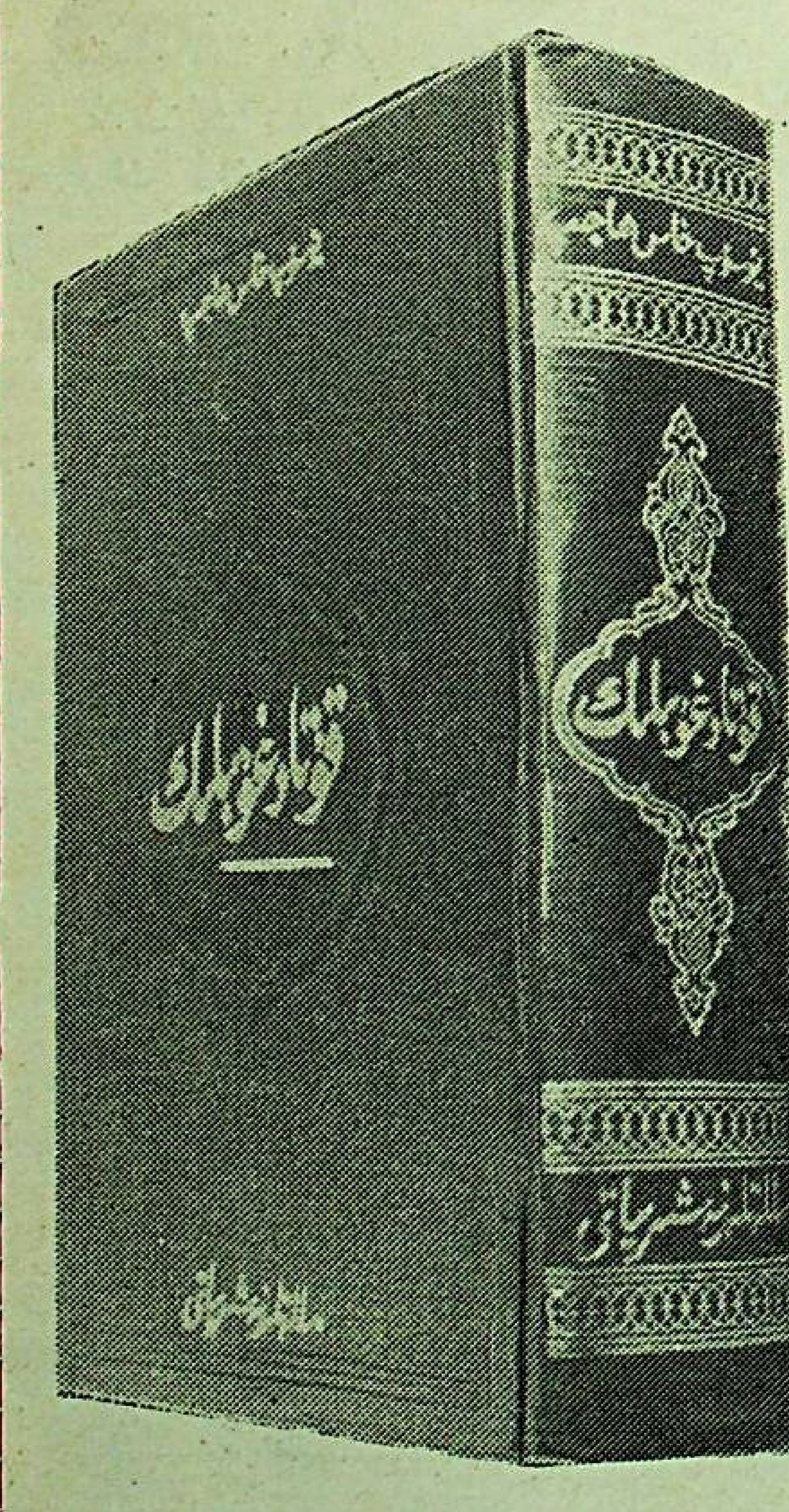

سۈرەتتە: ئۇيغۇر خەلقىنىڭ بۈيۈك ئالىمى، مۇتەپپەككۇر يۇسۇپ خاس ھاجىپنىڭ بېيجىڭدا نەشر قىلىنغان دۇنياغا داڭلىق كلاسسىك ئەسىرى «قۇتادغۇ بىلىكنىڭ» مۇقاۋىسى.

تەھرىر ھەيئىتى.

تەھرىراتنىڭ ئادرېسى: 480091، ئالمۇتا شەھىرى، فورمانوۋ كوچىسى، 88. تېلېفونلار: 82—60—62، 85—39—62. گېزىت ـ ۋۈر نال نەشرىياتىدا نەشر قىلىنىدى. ئىندېكس— 72877